

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

МИТНО-ТАРИФНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань *07 «Управління та адміністрування»*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа та страхування»*
Освітній рівень *другий (магістерській)*
Освітня програма *Митний контроль*

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова
українська

Завідувач кафедри митної справи
і фінансових послуг

Вікторія ТИЩЕНКО

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри митної справи і фінансових послуг
Протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.

Розробник:
Остапенко В. М., к.е.н., доцент кафедри митної справи і фінансових послуг

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Глобалізаційні й інтеграційні тенденції світової економіки вимагають відповідних змін векторів митного адміністрування та контролю зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Ефективною може вважатися така митно-тарифна політика держави, орієнтирами якої є, з одного боку, захист національного товаровиробника, а з іншого – забезпечення конкурентних позицій вітчизняної економіки на світовому ринку та динамічного розвитку зовнішньої торгівлі.

Митна політика є ефективним інструментом забезпечення перш за все економічних інтересів держави. Її завдання, характер, механізми й особливості провадження у значній мірі визначаються стратегічними цілями країни для побудови конкурентної національної економіки. Застосування різноманітних митних інструментів забезпечує захист національних інтересів держави. Митно-тарифне адміністрування та контроль є однією з найважливіших ознак держави та необхідною умовою її існування, адже винятково за рахунок податків і зборів створюється більша частина грошових фондів, необхідних для функціонування держави. Тому одним із основних завдань податкової та митної політики повинно стати формування такої моделі правового впливу на відносини, які виникають у зв'язку із встановленням, нарахуванням і сплатою митних платежів, яка дозволила б збалансувати публічні та приватні інтереси різних учасників економічних відносин, забезпечуючи виконання органами публічної влади своїх законодавчо визначених функцій у найбільш ефективний і мінімально затратний спосіб, при мінімальних перевірках та виключенні порушень права приватної власності, що негативно впливає на розвиток економіки.

Відносини щодо встановлення, запровадження та адміністрування митних платежів, а також відносини, які мають місце у процесі здійснення митного контролю, оскарження актів фіскальних органів, дій їх посадових осіб та притягнення до відповідальності за вчинення митних правопорушень, є складовими правовідносин, які виникають на основі компетентних норм. Сплата митних платежів є і буде соціальним обов'язком, який впливає з права приватної власності. Особливістю таких процесів, що мають примусовий характер через вилучення частини доходів, є протидія платників податків – суб'єктів ЗЕД, яка виражається в ухиленні від оподаткування, контрабанді та вчиненні інших правопорушень.

Вивчення навчальної дисципліни «Митно-тарифне адміністрування та контроль» обумовлене необхідністю формування у майбутніх фахівців системи знань з організації та функціонування митної системи на макрорівні як особливої форми суспільних відносин, підсистеми економічного базису, набуття практичних навичок у розбудові митної політики держави та дослідження теоретичних основ і практичної реалізації питань організації митної діяльності на мікрорівні як базової сфери зовнішньоекономічної діяльності країни.

Мета навчальної дисципліни: формування компетентностей з теорії митно-тарифного адміністрування та контролю, засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях як теоретичної основи митної політики і розвитку митної системи.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання: вивчення сутності, функцій та ролі митної діяльності у ринковій економіці; закономірностей їх еволюційного розвитку; теоретичних аспектів здійснення митно-тарифного адміністрування та контролю; засад функціонування фінансової системи держави.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1М
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	екзамен

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Податкова система	Митний пост-аудит
Фінанси підприємства	Експертиза товарів в митній справі
Основи ЗЕД та митної справи	Митні режими
Митна справа	

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури
Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування	Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання
Формулювати основні правила та механізми організації ЗЕД та митної справи, умови постачання товарів, принципи та методи визначення митної вартості товарів, описувати методику визначення суми митних платежів	Формулювати основні правила та механізми організації ЗЕД та митної справи, умови постачання товарів (Інкотермс), принципи та методи визначення митної вартості товарів, описувати методику визначення суми митних платежів, характеризувати принципи побудови митної справи та митної політики в зарубіжних країнах, володіти навичками валютного регулювання в сфері оподаткування та митної справи, здійснювати митне оформлення товарів на основі різних митних процедур та митних режимів
Характеризувати принципи побудови митної справи та митної політики в зарубіжних країнах, володіти навичками валютного регулювання в сфері оподаткування та митної справи	Формулювати основні правила та механізми організації ЗЕД та митної справи, умови постачання товарів (Інкотермс), принципи та методи визначення митної вартості товарів, описувати методику визначення суми митних платежів, характеризувати принципи побудови митної справи та митної політики в зарубіжних країнах, володіти навичками валютного регулювання в сфері оподаткування та митної справи, здійснювати митне оформлення товарів на основі різних митних процедур та митних режимів

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичне та інституційне забезпечення митно-тарифного адміністрування та контролю

Поняття «адміністрування» та «контроль» в митній сфері.

Принципи митно-тарифного адміністрування та контролю.

Інституційне забезпечення митного адміністрування та контролю.

Тема 2. Митно-тарифні інструменти та оцінка митно-тарифного захисту

Мито як інструмент митно-тарифного захисту економіки.

Визначення номінального та фактичного (ефективного) рівня митно-тарифного захисту національних виробників.

Загальна характеристика економічних ефектів в процесі використання митно-тарифних інструментів.

Обґрунтування оптимального розміру мита.

Тема 3. Організаційна та контрольсько-перевірочна робота митних органів щодо адміністрування митних платежів

Реєстрація та облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Загальні засади контрольсько-перевірочної роботи митних органів щодо адміністрування митних платежів.

Порядок проведення документальних виїзних перевірок митними органами.

Порядок проведення документальних невиїзних перевірок митними органами.

Особливості проведення зустрічних звірок митними органами.

Особливості надання документів для проведення перевірок митними органами.

Процедурні особливості оформлення результатів перевірок.

Права і обов'язки посадових осіб митних органів та посадових осіб підприємства, що перевіряється, під час проведення перевірок.

Тема 4. Митна вартість товарів та методи її визначення

Економічний зміст митної вартості товарів.

Нормативно-правове забезпечення митної вартості товарів.

Методи визначення митної вартості товарів.

Правила ІНКОТЕРМС та їх значення у формуванні митної вартості товарів.

Тема 5. Особливості адміністрування основних митних платежів

Законодавчі аспекти адміністрування митних платежів в Україні.

Порядок сплати мита.

Адміністрування акцизного податку у сфері ЗЕД.

Податок на додану вартість та особливості його сплати при експортно-імпортних операціях.

Тема 6. Практика адміністрування додаткових митних платежів

Єдиний збір, що справляється у пунктах пропуску через державний кордон.

Плата за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них.

Відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів.

Особливості обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування.

Особливості митного оподаткування товарів, які переміщуються через митний кордон громадянами.

Тема 7. Контроль правильності визначення митної вартості та її декларування

Порядок декларування митної вартості товарів.

Особливості заповнення граф ДМВ.

Документи, що підтверджують заявленню митної вартості.

Контроль правильності визначення митної вартості товарів.

Порядок коригування заявленої митної вартості.

Тема 8. Контроль митних органів у сфері визначення країни походження товарів

Необхідність та значення визначення країни походження товару в митному адмініструванні. Країна походження товару.

Критерії достатньої переробки та обробки товарів.

Документальне підтвердження країни походження товару.

Порядок верифікації сертифікатів і декларацій про походження товару з України.

Попереднє рішення про країну походження товару: порядок прийняття та відкликання.

Тема 9. Організація класифікаційної роботи митних органів

Міжнародні стандарти класифікації товарів.

Гармонізована система опису та кодування товарів та її застосування.

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності: структура та особливості побудови.

Правила інтерпретації класифікації товарів за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Ведення митними органами Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Класифікаційна робота митних органів.

Порядок прийняття попередніх рішень про класифікацію товару.

Тема 10. Ухилення від сплати митних платежів

Девіантна поведінка суб'єктів ЗЕД та її особливості.

Митна злочинність.

Правова характеристика ухилення від сплати митних платежів.

Відповідальність за ухилення від сплати митних платежів.

Особливості протидії митній злочинності.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

Методи навчання та викладання сприяють активізації діяльності студентів, їх зацікавленість процесом і результатами навчальної праці. Перелік практичних та лабораторних занять, питань та завдань до самостійної роботи студентів наведено у таблиці.

Розподіл методів навчання та викладання за темами навчальної дисципліни «Митно-тарифне адміністрування та контроль»

Тема	Практичне застосування методів навчання та викладання
Тема 1. Теоретичне та інституційне забезпечення митно-тарифного адміністрування та контролю	Семінар-дискусія «Сучасні напрями митно-тарифного регулювання в умова євроінтеграції»
Тема 2. Митно-тарифні інструменти та оцінка митно-тарифного захисту	Дискусія «Обґрунтування оптимального розміру мита.»
Тема 3. Організаційна та контрольна-перевірочна робота митних органів щодо адміністрування митних платежів	Робота в малих групах «Механізм виконання митних формальностей під час переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України»
Тема 4. Митна вартість товарів та методи її визначення	Проблемна лекція «Особливості визначення компонентів та складових митної вартості»
Тема 5. Особливості адміністрування основних митних платежів	Ділова гра «Процедура сплати мита»
Тема 6. Практика адміністрування додаткових митних платежів	Презентації за видами додаткових митних платежів

Тема 7. Контроль правильності визначення митної вартості та її декларування	Робота в малих групах «Особливості заповнення граф ДМВ»
Тема 8. Контроль митних органів у сфері визначення країни походження товарів	Дискусія «Критерії достатньої переробки та обробки товарів. Порядок верифікації сертифікатів і декларацій про походження товару з України»
Тема 9. Організація класифікаційної роботи митних органів	Дискусія «Проблеми застосування методів нетарифного регулювання у сучасних умовах та шляхи їх вирішення»
Тема 10. Ухилення від сплати митних платежів	Дидактична гра «Особливості протидії митній злочинності.»

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, лабораторних у формі домашніх завдань, презентацій результатів власних досліджень, самостійної творчої роботи та поточних контрольних робіт.

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

Лекції. Під час практичних занять студенти виконують самостійне творче завдання та готують презентацію щодо митно-тарифного адміністрування та контролю. Обсяг творчої самостійної роботи складає 5 – 10 сторінок, а презентації – 10 – 15 слайдів. Тематика робіт обирається студентами самостійно в межах дисципліни за погодженням з керівником. За виконання творчої самостійної роботи студенти можуть отримати 10 балів. Максимальна оцінка за презентацію – 10 балів. Критерії оцінювання самостійної творчої роботи та презентації:

2 бали – характеристика історичних аспектів обраного питання;

2 бал – характеристика діючого законодавства щодо обраного питання;

2 бали – характеристика практичних сучасних аспектів обраного питання, аналіз тенденцій та перспектив;

1 бал – врахування світових тенденцій та євроінтеграційних аспектів в межах питання;

1 бал – рекомендації щодо вирішення існуючих проблем щодо обраного питання;

1 бал – висновки;

1 бал – оформлення за вимогами.

Практичні заняття. Під час практичних занять студенти виконують домашні завдання та пишуть поточні контрольні роботи. В процесі навчання передбачено виконання студентами чотирьох практичних завдань відповідно до тем лекцій. За виконання кожного практичного завдання студенти отримують оцінку 5 бали.

Критерії оцінювання практичних завдань:

5 балів – домашнє завдання вирішено без помилок, наявні посилання на митне законодавство;

4 бали – домашнє завдання вирішено з невеликими помилками, наявні посилання на митне законодавство;

3 бали – домашнє завдання вирішено зі значними помилками, наявні посилання на митне законодавство;

2 бали – домашнє завдання вирішено зі значними помилками, наявні окремі посилання на митне законодавство;

1 бал – домашнє завдання вирішено зі значними помилками, відсутнє посилання на митне законодавство.

Під час викладання навчальної дисципліни передбачено виконання студентами двох поточних контрольних робіт. Кожна контрольна робота перевіряє половину з тем дисципліни.

Кожна поточна контрольна робота передбачає виконання одного стереотипного завдання, одного евристичного завдання та двох діагностичних завдань. Максимальна оцінка за кожну контрольну роботу – 10 балів. Критерії оцінювання поточних контрольних робіт:

Стереотипне завдання (2 бали):

2 бали – правильне формулювання основних визначень за темами дисципліни;

1 бал – формулювання основних визначень за темами дисципліни з невеликими помилками;

Діагностичне завдання (по 2 бали за кожне з двох завдань):

1 бали – правильне посилання на статті митного та /або податкового законодавства;

2 бали – правильне обчислення практичних завдань із застосуванням норм митного законодавства.

Евристичне завдання (4 бали):

1 бал – вірне формування структурно-логічної схеми або порівняльної характеристики, відображення всіх елементів та аспектів;

1 бал – неповне формування структурно-логічної схеми або порівняльної характеристики.

Самостійна робота. Самостійна робота студентів передбачає формування вмінь та навичок за допомогою Митного кодексу України, Податкового кодексу України та нормативно правових актів вирішувати евристичні, стереотипні та діагностичні завдання під час поточних контрольних робіт. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається з 20 тестів (стереотипне завдання) та 3 практичних завдань (двох діагностичних та одного евристичного), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає:

Стереотипне завдання: максимальна кількість балів 20;

Діагностичне завдання № 1: максимальна кількість балів 5;

Діагностичне завдання № 2: максимальна кількість балів 5;

Евристичне завдання: максимальна кількість балів 10.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю та модульного контролю за накопичувальною системою. Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
ТЕМА 1. Теоретичне та інституційне забезпечення митно-тарифного адміністрування та контролю	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Розгляд проблемних питань відповідно до теми		
	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань до теми 1		
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних і нормативних джерел за заданою тематикою, вирішення домашнього завдання		
ТЕМА 2. Митно-тарифні інструменти та оцінка митно-тарифного захисту	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Розгляд проблемних питань відповідно до теми		
	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань до теми 2	Домашнє завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних і нормативних джерел за заданою тематикою		
ТЕМА 3. Організаційна та контрольньо-перевірочна робота митних органів щодо адміністрування митних платежів	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Розгляд проблемних питань відповідно до теми		
	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань до теми 3		
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних і нормативних джерел за заданою тематикою, вирішення домашнього завдання		
ТЕМА 4. Митна вартість товарів та методи її визначення	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Розгляд проблемних питань відповідно до теми		
	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань до теми 4	Домашнє завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних і нормативних джерел за заданою тематикою, підготовка до поточної контрольної роботи		

ТЕМА 5. Особливості адміністрування основних митних платежів	Аудиторна робота			
	Лекція	Розгляд проблемних питань відповідно до теми		
	Практичне заняття	Вирішення завдань контрольної роботи	Поточна контрольна робота	10
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних і нормативних джерел за заданою тематикою; вирішення домашнього завдання		
ТЕМА 6. Практика адміністрування додаткових митних платежів	Аудиторна робота			
	Лекція	Розгляд проблемних питань відповідно до теми		
	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань до теми 6	Домашнє завдання	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних і нормативних джерел за заданою тематикою, підготовка презентації		
ТЕМА 7. Контроль правильності визначення митної вартості та її декларування	Аудиторна робота			
	Лекція	Розгляд проблемних питань відповідно до теми	Презентація	10
	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань до теми 7		
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних і нормативних джерел за заданою тематикою, вирішення домашнього завдання		
ТЕМА 8. Контроль митних органів у сфері визначення країни походження товарів	Аудиторна робота			
	Лекція	Розгляд проблемних питань відповідно до теми		
	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань до теми 8		
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних і нормативних джерел за заданою тематикою, виконання самостійного творчого завдання	Домашнє завдання	5

ТЕМА 9. Організація класифікаційної роботи митних органів	Аудиторна робота			
	Лекція	Розгляд проблемних питань відповідно до теми	Самостійна творча робота	10
	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань до теми 9		
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних і нормативних джерел за заданою тематикою, підготовка до поточної контрольної роботи		
ТЕМА 10. Ухилення від сплати митних платежів	Аудиторна робота			
	Лекція	Розгляд проблемних питань відповідно до теми		
	Практичне заняття	Вирішення завдань контрольної роботи	Поточна контрольна робота	10
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу; пошук, підбір та огляд літературних і нормативних джерел за заданою тематикою		
Іспит				40

Рекомендована література

Основна

1. Митна справа : навч. посіб. / [Кузьмін О. Є. та ін.] ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. – 240 с.
2. Митне право : навчально-метод. посібн. / Б. А. Кормич, Н. О. Коваль. – Одеса : Фенікс, 2021. – 132 с.
3. Митний контроль та митне оформлення. Навч. посібник / О. Ю. Сидорович, О. В. Годованець, І. П. Кекіш. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. – 250 с.
4. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / М.М. Танасієва. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с.

Додаткова

5. Карпова В.В., Тищенко В.Ф., Остапенко В.Н., Иванов Ю.Б. Anti-Crisis Fiscal Measures in the European Union during the COVID-19 Pandemic and their Impact on GDP // Journal of Tax Reform. – 2020. – Т. 6, № 3. – С. 225–243.
6. Остапенко В. М. Євроінтеграційні аспекти та перспективи розвитку фінансового ринку України / В. М. Остапенко // Євроінтеграційні аспекти розвитку ринків фінансових послуг : монографія / Н. М. Внукова, Р. Пукала, В. А. Смоляк [та ін.]; за заг. ред. докт. екон. наук, проф. Н. М. Внукової та канд. екон. Наук Р. Пукала. – Харків: ТО Ексклюзив, 2018. – С. 5-20.
7. Регіональні аспекти митно-податкової політики [Електронний ресурс] : монографія / В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко, В. В. Карпова [та ін.] ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. - Електрон. текстові дан. (1,88 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 247 с.

8. Тищенко В. Реалізація методів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в митній справі / В. Тищенко, О. Найденко, В. Остапенко // Економіка та суспільство, 2022.
9. Kostiana O. V. Customs policy of Ukraine in the context of cyclical economic development / O. V. Kostiana, O. E. Naydenko, V. F. Tyschenko, V. M. Ostapenko // Financial and credit activity: problems of theory and practice. - 2020. - Vol. 2. P. 351-357.
10. Tyshchenko V. Digitization in the customs risk management / V. Tyshchenko, V. Ostapenko, V. Karпова // Економіка та суспільство. 2022. № 37. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1198> DOI: 10.32782/2524-0072/2022-37-35.

Інформаційні ресурси

11. Митний кодекс України від 13.03.2012, № 4495-VI (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/stru#Stru>.
12. Митно-тарифне адміністрування та контроль. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4862>
13. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів / Міжнародний документ від 14.06.1983 (приєднання від 17.05.2002) [Електронний ресурс]. – Режим доступу з http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_079.
14. Офіційний сайт Державної митної служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://customs.gov.ua/>
15. Порядок проведення митними органами зустрічних звірок: Наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 р., № 582 [Електронний ресурс]. – Режим доступу з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0900-12>.
16. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб митних органів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю правильності визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України: Наказ ДМСУ від 13.07.2012, № 362 [Електронний ресурс]. – Режим доступу з <http://minrd.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/kontrol-mitnoi-vartosti/62666.html>.
17. Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова КМУ від 21.05.2012 р., № 428 [Електронний ресурс]. – Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/428-2012-%D0%BF>.
18. Про затвердження Порядку верифікації (перевірки достовірності) сертифікатів і декларацій про походження товару з України: Постанова КМУ «від 09.12.2015 р., № 1029 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1029-2015-%D0%BF/paran38#n38>.
19. Про затвердження Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р., № 650 [Електронний ресурс]. – Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1085-12>.
20. Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.2012 р., № 599 [Електронний ресурс]. – Режим доступу з <http://minrd.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/62386.html>.
21. Про Концепцію трансформації митного тарифу України на 1996–2005 роки відповідно до системи ГАТТ/СОТ: Указ Президента України від 06.04.1996 р., № 255/96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/255/96>.
22. Про Митний тариф України: Закон України від 19.09.2013 р., № 584-VII (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/584%D0%B0-18/page9>.

23. Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами і державними цільовими фондами: Закон України від 21.12.2000 р., № 2181–III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2181-14>.

24. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р., № 1678-VII [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1678-18>.

25. Угода про правила походження: Міжнародний документ від 15.04.1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу з http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/981_013.